

ACC. N:R M. 16163: 1-7.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Carl Andersson, Kalsvik*
Härad: *Kinnared* Berättare: " " "
Socken: *Kalsvik* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1963* Född år *1899* i *Kalsvik*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Räfsor och räfning. s. 1-7.

Lu F 120

12/2-63

Angående svar om råffor var det särskilda
 kemistjänstare som gjorde råffor. För på
 denna praktiken var det två som var
 råffemakare det var en i Jäts socker-
 som hette Jan på Pålbornad ett ställe
 som var korp under herregården
 Jätsberg han och en i Kalosvik som
 Petter Johansson Landshro Kalosvik ett
 litet korp under Törneströps gård. Han
 arbetade nästan bara med råffor och
 linskaft och slager att förska med.
 Benämningen var på de olika delarna
 huvud och skaft och tingar (pinnar)
 huvudet gjordes av bok och skaftet av
 al för att det skulle bli lätt och inga
 stöcker kom ut. pinnarna skulle vara fyra
 tum och av rönn, al och bok och rönn
 skulle byggas med lövet på innerfick

ej kvistbaggas från än lövet visnat för
 Det blev lättare och segare virke, knundet
 skulle vara en aln och skaffet 3 alnar
 knundet var svagt böjt, skaffet var
 flakhyolat i fästet, med två nya trädpianna
 fäst spik fick ej användas, bingarna som
 de kallades skulle vara fyra som handgards
 rundt men fyrkantig i den änden som
 skulle stå in i knundet, de som gjorde
 det arbetet kallades att (binga) säfver
 De var på togen på var gard så då det
 skulle säfver skulle alltid reserver med-
 togen, trälen i säfven skulle vara så att
 om säfven låg på marker med bingarna
 med skulle de stå lodrätt och då blev de
 lodrätt när man lyfte på skaffet var
 att lodrätt brytning, det skulle vara 15
 minuter i ett säfverknund, vid olika

räfsning som på nader och kärar där
gräset var fängt gardes skottet av sommar-
skaled gran och klyvdes vid huvudet så att
det blev en klyka och låg gardes på häll
i huvudet. De som räfsade kallades alltid
för räfskärningar. Till huvuden högs en
svagt böjd al så den blev starkare.
Sen gardes en mindre sort för blomster-
hödgårdar och för gravar på kyrkogårdar.
Härsåpsor började att användas här efter
detta århundradets ingång, så år 1910 var
här bara några stycken gardes av träbjäl
och ingen bygglyft utan den som pårdole
fick sitta med en handtag att lyfta med
vid åren 1915 började de riktiga härsåpsorna
här. Slipsåpsorna började inte här för än
omkring 1930, och användes först till på
den vanliga träbjälken och till stubbåksor

4)

men redan bindaren är kommen har den ej
någon nyttgift att fylla på stubbarna.
Lund räfsmakare finns ingen som på denna
skakter de byg rycket med sig i graven
Nu är det bara lättmetall som finns
räfsarna var en ämtalig sak och fick ej
hånga ut som då komnade bygarna och ej
bli våta i regnväder för då blev de vinda
De gamla räfsmakarna gick i blånålombing
och sålde direkt till förbrukare och lämnade
till landthandlare, priset var vid 1910 75 öre
för en välgod räfsa, var banken skär alltid
in intialer på all sin handelskop för att
ej skulle bli förbytt vid större arbetslag
Om som räfsade skulle hålla vänster hand
under skäften och högra öron skottet om det
skulle gå lätt och ledigt.
Förr skulle all stubb räfsas för att

varje de skulle tillvaratagas för det var gult
om folk och out om rök, det som de
räfsades samman kallades slave.

Flickorna fick tidigt börja att räfsa de
fick börja med att räfsa slave för det
var lättast. De små jordbrukarna räknades
med att slättbyggnads folk var dåliga räfsare
för de var ej vana vid att räfsa kring sten
och kvar. En god räfskärning hade i min
barndom 75 ore och en brödkaka och litet mjölk
med sig hem, för det var fattig på den
tiden, och en god slätterkarl hade 1,50 om
han var fullgod, det var det högst betalde
dagverket på året, räfsor skulle arbetsgi-
varer hålla, men slätterkarlar skulle hålla
sig med egen bil. Då man räfsade alla
angar på våren från löv och kvistar
kallades för ripsenta. Då det släddes

2)

på ångarna kallades för kockslätker för
där var bara suvor och sten, en stor konst
att slå och fästades omkringig övning
då skulle två räfserskor till 4-5 karas
höst skulle räfsas och bäras i högen med
den ena handen och räfsan och läggas
lygen fjäkt på ett ren fläck på ången
som ej var någon skugga, varje såden
kallas en (brea) Då höst skulle
vändas användes räfsa och det kallades
att stränga höst eller brea.
Vid höstningen var en dam vid höst-
verket och räfsa undan halmen till de
som ristade halmen, hon skulle räfsa
långt så att bara halmen kom under
och såden blev kvar, det kallades att
räfsa undan och såden som blev liggande
kallades för dräsen, Då det var många

24
som gäpade och slädde var pojkar
alltid vänstaktiga med att sätta bingar
i röfarna åt de ogifta flickarna, var
det en flicka som tyckte om någon pojk
före den andra, så rådde hon alltid
efter honom, och jag vet att vid ett
rådat gäplog och slätterlog blev det
bekantskap och äktenskap i sinom tid